

## preek 31 december 2012

Thursday 03 January 2013

Preek gehouden op oudejaarsavond 2012 in de Stadsdennenkerk te Harderwijk. De schriftlezing was Micha 7:7-20. De begeleidende lezing uit het Nieuwe Testament was I Petrus 5:8-14.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Tegenwoordig staan er op alle artikelen streepjescodes. Dan weet je als detailhandelaar precies hoeveel alles kost en hoeveel je in huis hebt of moet bijbestellen. Vroeger hadden we rond deze tijd dat merkwaardige verschijnsel van het balansen. Dan ging de winkel een middagje dicht en dan kwamen de vakkenvullers in actie om te zien hoeveel er nog op de schappen stond. Misschien gebeurt het hier en daar nog steeds. In ieder geval moet aan het eind van het jaar bekend zijn wat er in een bedrijf aan bezittingen en handelswaar aanwezig is. Dat is nodig voor de eindbalans.

Eigenlijk zitten we op 31 december allemaal een beetje te balansen. De eindbalans ultimo 2012. We maken de balans op van wat er dit jaar allemaal gebeurd is. Ik sprak iemand die zei: "Voor mij kan het jaar 2012 niet meer stuk. Ik ben in 2012 getrouwd, heb een wereldreis gemaakt, een ruime nieuwe woning gevonden en een kindje gekregen." Maar het kan ook heel anders: "Ik heb mijn partner verloren." Of "Ik ben aan huis gebonden geraakt." Of "Ik dreig mijn baan te verliezen en kan mijn huis niet verkopen." Of "Er is verwijdering ontstaan tussen mij en mijn kinderen. Ik zie ze niet meer."

Dat is allemaal de balans van het persoonlijk leven. Maar er is ook nog zoiets als de handelbalans, de macro-economie waar we allen afhankelijk van zijn. Het zal duidelijk zijn, dat we in dit opzicht een crisisachtig jaar achter de rug hebben. Het consumentenvertrouwen neemt af. Het aantal faillissementen neemt toe. De Europese Monetaire Unie staat onder druk. En de dekingsgraad van de pensioenen is te gering. Wereldwijd gezien lijkt het niet veel beter. Een miljard Amerikaanse dollars lijkt me een hoop geld. Maar al je met elkaar een schuld hebt opgebouwd van 16 biljoen, dan mag je jezelf toch wel eens achter het financiële oor krabben.

Tekenend voor de tijd is wat de geschiedenis ingaat als het 2012-fenomeen. Dat is de esoterische en pseudo-wetenschappelijke theorie dat dit jaar de wereld zou vergaan - dit op grond van speculaties rond de Maya-kalender. De film 2012 en de gebeurtenissen rond het dorpje Bugarach in Zuid Frankrijk geven uitdrukking aan dit sentiment. Mensen beginnen hun vertrouwen te verliezen. Ze vragen zich af waar het heen moet met een wereld zo vol problemen. Ze vragen zich af of het nog wel goed zal komen.

En midden in die angstige wereld staat dan de kerk, klein en weerloos, maar ondanks dat alles toch blijmoedig en hoopvol. 2012 gaat bij ons ook niet de boeken in als een bijzonder winstgevend en voorspoedig jaar. We krijgen een tik mee van de crisis. We weten niet of we onze kerkgebouwen kunnen behouden en er spelen problemen die de kerk ontsieren. Maar goed, dat we weet hebben van meer en dat er gemeenteleden zijn die de droom levend houden en die ons oproepen om de handen ineen te slaan. De kerk van Jezus Christus is nooit zonder hoop!

Tijden van crisis zijn er voor de kerk altijd al geweest. Er is in de geschiedenis wel gesproken over de 'Babylonische ballingschap' van de kerk. In het jaar 1520/1521 schreef Maarten Luther een gelijknamig boekje. Het was een tijd, niet minder crisisachtig dan de onze. De Islam rukte steeds verder op en zou in 1529 zelfs voor de poorten van Wenen staan. Koning Christiaan II van Denemarken richtte een bloedbad aan in Stockholm. Paul Clemens VII, een telg uit het geslacht van De Medici helpt in Florence zijn eigen familie aan de macht. Mooi voorbeeld van geestelijk leiderschap... Deze en vele andere gebeurtenissen tekenen de tijd van toen. Luther die oproept tot de ware dienst aan God wordt geëxcommuniceerd en in de rijksban gedaan. Hij moet onderduiken. Babylonische ballingschap van de kerk.

Nu hebben wij gelezen Micha 7:7-20. Dat is eigenlijk een psalm die geschreven werd in de tijd van de Babylonische ballingschap, een psalm in crisistijd. De psalm is dus niet afkomstig van de historische persoon Micha (die eerder leefde), maar is later aan het boekje toegevoegd. Iets soortgelijks is gebeurd maar dan meer in het groot met het boek Jesaja. We hebben dus een psalm voor ons uit een tijd vol moeite en zorg. Maar daarmee ook een geweldig woord van bemoediging en troost.

De dichter begint met de uitspraak: "Maar ik vertrouw op de Here." Er zijn er een heleboel die het hoofd laten hangen en die hun harp aan de wilgen hebben gehangen... maar ik vertrouw op God. Hij zal mij verhoren en redden. Laten we hem dat maar nazeggen op oudejaarsavond 2012: Er is veel waar je neerslachtig en droevig van wordt, maar ik vertrouw op de Here!

En dan komt de dichter in vers 9 tot een opmerkelijke uitspraak. "Gods toorn zal ik dragen - want ik heb gezondigd - totdat Hij zich weer over mij ontfermt en het voor mij opneemt." De gelovige Israëliet heeft de ballingschap ervaren als een straf van God over de zonden. Hoeveel zonde er was, daar moet u de rest van het boek Micha maar eens op nalezen! Zo heeft de psalmdichter uit Micha 7 het ook ervaren. Maar... moeten wij nu ook zeggen dat alle crisis en rampspoed van onze tijd een straf van God zijn?! Nee, dat zou te kort door de bocht zijn en beslist ongenueanceerd. In sommige kerken spreken ze zo ongenueanceerd. Wij doen dat niet. Onlangs lazen wij op de leeskring het boekje van Wim Dekker, Marginaal en missionair. Dekker zegt het zo (ik citeer vrij): God strooit niet zomaar een handje straf her en der... Als er een tijd van Godsverduistering is, dan is dat omdat wij Hem zelf de rug toegekeerd hebben. Daarom zien we Hem niet en lijkt het alsof Hij afwezig is en onmachtig. Laten we de dichter van de Michapsalm maar volgen en ons verootmoedigen. Onze zonden belijden aan het eind van het kalenderjaar. Dat is lijkt mij de goede oudejaarsavondstemming. Wij belijden voor God onze schuld. Op veel van wat wij crisis noemen rust wellicht terecht de toorn van God.

Naast verootmoediging is er ook gebed en Godsvertrouwen. "Heer, wil onze Herder weer zijn!" Geliefkoosd beeld in de bijbel. Gods volk wordt vergeleken met een kudde schapen, die verdwaald geraakt is in het woud waar de roofdieren zijn. Daar is het gebed van de gemeente of de Here hen weer terug wil brengen in grazige weiden als op de hoogvlakten van Basan en Gilead. En het vertrouwen op God komt tot uitdrukking in het toekomstvisioen dat geschilderd wordt. Het is nu de tijd om onze stad te herbouwen. De verstrooide Israëlieten zullen terugkeren naar hun eigen land en stad. Niemand zal meer om ons lachen.

Maar het mooiste van deze psalm in crisistijd is wel het slot. Een tekst die je voor 2013 wel in je agenda mag leggen als bladwijzer. Een prachtige lofprijzing op Gods goedheid. Laat niemand zeggen, dat er in het Oude Testament alleen maar 'wet' te vinden is. Hier vinden we rondt 'evangelie': Wie is een God als Gij (woordspeling op de naam Micha)! U vergeeft de schuld. U zult zich opnieuw over ons ontfermen. U zult onze schuld met voeten treden. Onze zonden werpen in de diepten van de zee. Trouw en goedertierenheid zult U ons bewijzen. Eén van de allermooiste woorden van vergeving en heil uit het Oude Testament. Mooi om mee over de drempel te gaan en ten volle vervuld in Christus de Heer, die ook in 2013 onze Leidsman en Heiland wil zijn. Amen.